

Anders Johan Tvetman, 1853, kungason eller bara charmör.

Karl XV

Anders Peter Tvetman

Anders Johan Tvetman

Det kom ett brev från Gun Ersmark som undrade om jag hört talas om uppgifterna att Anders Tvetman, född 1853 skulle vara oäkta son till Karl XV.

Vem Gun är kommer att framgå senare men först lite bakgrund så långt jag hunnit plocka uppgifter från olika källor.

Fadern Anders Peter Tvetman föddes 1800 jämnt i Södertälje som yngste sonen i en ganska omfattande släkt, bosatt i området runt omkring. Förutom i Södertälje fanns de i bland annat Tveta, Grödinge, Munsö, Färentuna och Stockholm, men kyrkböckerna är ganska svårtolkade och en del saknas. Flera var båtsmän, kustlandskapets motsvarighet till indelt soldat. Det innebar att olika personer kunde tilldelas namnet Tvetman. Förhållandena är långt ifrån färdig utredd.

Någon gång åren 1825 -26 kom A P Tvetman som gesäll till Vrigstad och gifter sig 1826 med sin följeslagare Sara Catharina Linderholm, född 1794, dvs några år äldre än Anders. 1830 går flytten till närbelägna Växjö, också som gesäll. Det går att följa deras flytt runt i staden. I en tidningsartikel 1834 framgår att Anders uppträder drucken i kyrkan under en prästvigsel av självaste biskop Tegnér, skämmer ut sig genom att kräka framför altaret. Då omnämns han som aktad borgare och mästare. Av husförhören går det till en början inte att se var han har sin verkstad.

År 1836 står han emellertid i husförhörslängder som seljarmästare dvs. repslagare mästare med egen gård nr 36. Den är centralt belägen. Anders har kommit upp sig i staden. Flera gesäller verkar i repslageriet. Kanske behövs hjälp i hushållet för dem eller kanske för en sjuk hustru, för 1852 har den 31-årige pigan Anna Johannisdotter flyttat in. Hon kommer från den närbelägna byn, Gårdsby

Hustrun dör barnlös 1852-05-20 och en bouppteckning upprättas, som är omfattande och tyder på ett välbeställt hem.

Pigan Anna föder redan 1853-07-21 en son Anders Johan, som erkänns av Anders såsom varande fadern. Snart föds också en syster, Tekla, som också hon erkänns av fadern. Efter ytterligare några år så gifter Anna och Anders sig 1862.

År 1864-11-21 går Anders bort, och relativt snart säljs gården och Anna flyttar runt i allt enkla bostäder och hamnar till sist på fattighuset. Död 1888

Sonen Anders lämnade läroverket som 17-18 åring och gick till sjöss. Tog snart värvning på Wendels artilleri i Kristianstad. Här slutar det officiella spåret, men min far Bo skriver att han kommenderades till militärutställning i Wien, 1873, rymde?, flackade runt bl. a. Holländska Kongoarmén, seglade till sjöss för att sedan komma hem och deltog i uppbyggnad av västkustbanan.

Säkert är i varje fall att han som 31 åring år 1884 får anställning som stationsinspektör på Röggle station, och avancerar sedan till större stationer, Kattarp 1904 för att från 1915 arbeta sina sista år på Höganäs Övre. Efter pension bosätter han sig i Helsingborg och ägnar sig åt försäkringsförsäljning. Av några få tidningsurklipp att döma roar han sig med jakt tillsammans med godsägare på Skånska slott och herresäten.

Så mycket i övrigt har jag inte fått fram, men enligt en släkting ansågs han så stilig att flickorna reste från Helsingborg till Kattarp bara för att beundra honom. Han var nog medveten om det, och intrycket av charmör förstärks kanske av följande

År 1884 föddes sonen Carl Gustaf Adolf, dotter till Nathalia Persson. Han fick bära efternamnet Tvetman, men föräldrarna bodde på olika håll och gifte sig aldrig. Gustaf är min farfar.

Han fick eventuellt 1887 dottern Hilma Olivia Andersson med hushållerskan Anna-Stina Karlsdotter (Karlsson). En släkting till henne har försökt bringa klarhet om det är helt riktigt.

År 1898 var det dags igen, för då föddes dotter Dida, som fick bära efternamnet Tvetman, men hennes mor Anna Charlotta Kristiansson har aldrig gift sig med honom. Till denna gren hör förstnämnda Gun ovan, som har en del noteringar om sin släkting. Guns far var halvbror till Dida.

Det sägs i släkten att Anders Johan skulle vara illegitimt barn till Kung Karl, som betalade Pigan Sara och hennes framtida man A P Tvetman för att ta på sig ansvaret för barnet. Påstående kanske kommer från Anders själv, eftersom uppgiften finns i alla efterkommande släkttled! En artikel i Helsingborgs dagblad antyder att Anders kanske var en skämtare, en att inte ta på så stort allvar.

Stinsens galanta äventyr

Den för många år sedan bortgångne stins Tvetman i Kattarp hade i unga år flackat runt i världen och därunder provat litet av varje. Bl. a. påstod han sig ha haft anställning i en klosterträdgård i södra Frankrike. En dag berättade han härom i ett festligt lag:

— Så rädd och så nära döden har jag då aldrig varit, varken förr eller senare. Det var så att i nunneklostrets trädgård fanns på en sockel en byst av den heliga madonnan. En dag, när jag råkat bli särskilt glad i hägen av nektar och ambrosia, tog jag madonnan i famnen och lyfte ner henne på marken. En nunna slog alarm och abbedissan i spetsen för ett 30-tal nunnor kom utrusande, beväpnade med käppar och stenar. Denna skymf mot helgonet måste ju förklaras.

"Ja, se det var så", förklarade jag på franska, "att jungfrun var kissnödig och ville ha hjälp."

Men då var det färdigt! Hur jag kom över inhägnaden och undan den uppretade kvinnohopen begriper jag ännu i dag inte, slöt den gamle stinsen.

Gun skriver med tolkning av andra källor så här:

"Karl XV var ju känd som en man som var mycket förtjust i fruntimmer minst sagt och hade många s.k. oäkta barn runt om i Sverige."

När man läser om Karl XV i Wikipedia så står det att han tog över slottet Bäckaskog år 1853, och var sedan innehavare av slottet tills sin död 1872. Slottet ligger i Skåne, nära gränsen till Blekinge. (Ganska så långt från Växjö i dagens mått. Min anm.)

Vi vet inte något om Anders T's mor, Pigan Anna, om hon träffade kungen på genomresa till slottet Bäckaskog. Det står ju i Anders T personakt att hans mor "födde barnen före giften". Födelseåret är samma år 1853, dvs. samma år som Karl XV övertog Bäckaskog."

I varje fall tycks Gustaf Tvetman ha tilltalats av uppgiften, om det inte var han som hittade på den, och fört den vidare inte bara till sina barn utan också till släkt och vänner. Så till exempel erbjöds han, och köpte en stor porträtt tavla av Karl XV av några vänner, enligt uppgift med hänvisning till att den därmed skulle vara i rätta händer. Jag minns också att det fanns både ett guldur och en liten dosa med kungens bild i emalj. De sistnämnda stals i min fars bostad medan tavlan ännu finns kvar i släkten, nu hos Karl Tvetman.

Så långt om muntlig tradition. Med dagens teknik kan släktskap följas upp via DNA- analys och det långt tillbaka i tiden. För att få ett säkert resultat erfordras någon eller några att jämföra mot. När det gäller Karl XV så tillhörde han Bernadotte-släkten dvs. dagens kungahus. Det är det väl naturligt, att nuvarande kungen inte ställer upp, men som tur är har Lennart Bernadotte gått med på att lämna ut sin DNA information. Bernadotte-föreningen arrangerar DNA-tester via ett känt laboratorium.

Jag, som representant för Tvetman släkten har utnyttjat denna möjlighet.

Som framgår av bifogat rapport, finns ingen modern släktskap mellan familjerna Tvetman och Bernadotte. Av 17 markörer är bara 4 lika, vilket motsvarar en gemensam förfader för mer än 150 generationer sedan. För att vara äkta släkting behöver alla 17 att vara lika. Lite mer finns förklarat i bifogade engelska rapport.

Det är således bara gamla berättelser, önsketänkande eller vad det kan kallas, att Andes Johan Tvetman skulle vara son till Karl XV

Till tröst för någon är det kanske att vi tillhör samma grupp av förtidsmänniskor, som har spridigt sig via Medelhavet och södra Frankrike upp mot Skandinavien för med början för sådär 20 - 30 000 år sedan.

Om någon besitter mer information från släkter, muntligt eller i dokument, så är jag tacksam för att få ta del av detta.

Med vänlig hälsning
Peter Tvetman

Bilaga:

Ancestry DNA Analys för Peter Tvetman.
AJ Tvetman skämmer ut sig

En prästvigning

Av Martin Sjöstrand

En höstdag år 1834 stod tre unga män från Göteborgs stift framför altaret i Växjö domkyrka för att invigas till prästämbetet. Det var skol-läraren C. J. Bohlin från Marstrand samt teologie stude-randena J. Sörman och G. Fridlander. Biskop Wingård i Göteborg var bortrest, och så hade domkapitlet där vänt sig till biskop Tegnér i Växjö med en hemställan, att denne i stället måtte förrätta invig-ningen.

Akten ägde rum den 22 ok-tober (inte 31 oktober, som det i Tegnéreditionerna upp-ges). Och som vanligt vid dy-lika tillfällen hade mycket folk samlats i domkyrkan. Det var inte ofta som stadens in-vånare fick tillfälle att höra den biskop, vars berömmelse tycktes bliva allt större och större. Från predikstolen hän-de det knappast någonsin, men från altaret kunde det någon gång ske.

Alla hade de sina givna stol-platser i kyrkan. På manssi-dan satt landshövdingen och biskopen främst och på frun-timmerssidan deras resp. ge-måler. Och sen följde stadens övriga invånare allt efter rang och värdighet. Sist, längst ner, kom fattighjonen.

Men vid ett sådant här till-fälle var det inte lätt att nere i kyrkan uppfatta, vad som sades och förehades framme vid altaret. Många av de yt-tersta hade därför avstått från sina sittplatser för att istället — stående — komma bland de främsta. En kompakt folk-hop hade med andra ord sam-lats i närheten av altaret.

Psalmsången började. Bis-kopen och officianterna låga-de upp från sakristian och in-tog sina platser i koret. Och så började biskopen sitt tal.

Det var ett av dessa tal, vilka ännu, mer än hundra år efteråt, blir lästa, begrundade och beundrade — ett sådant där tal, som det kan skrivas avhandlingar om. Han talade om anden, som gör levande. Mången präst och biskop har väl talat över samma text, men den här talade inte som de andra. Han talade så som den, vilken själv äger makt att

med sitt ord och sin ande skapa liv.

Där nere i sina stolar satt alltså stadens borgerskap täm-ligen mangrant samlat. Några höga tankar hade han aldrig hyst om dess medlemmar. Många hårda ord hade han yttrat om dem. Och varför hade de nu kommit hit? Var det någonting annat än nyfi-kenheten, som hade lockat dem? Efter skådespel hung-rade de — men huru mycket förstod de egentligen av or-den, som han talade?

Ett buller uppstår i ena si-dogången. Med knuffar till höger och vänster banar en man sig fram igenom den sam-manpackade folkmassan. Utan att bry sig om de ogillande blickar, som från alla håll rik-tas emot honom, tränger han vidare, stryker tätt förbi bän-ken, där löjtnant P. R. von Baumgarten har sin plats, och låter inte hejda sig, förrän han kommit ända fram till altar-ringen. Där sjunker han ner på en bänk.

Någon alldeles obekant per-son är mannen icke. Han är också medlem av stadens bor-gerskap. Han är sejlaremästare — d. v. s. repslagare — och heter A. Tvetman.

Länge har Tvetman inte suttit på sin bänk vid altaret, förrän han börjar visa tydliga tecken till illamående. Han skruvar sig hit och dit — och så sköljer till sist en flod av uppkastningar fram över kyr-kogolvet, framför altaret, framför biskopen, som ännu knappast hunnit till mitten av sitt tal.

Domkyrkoadjunkten Svens-son, som är i närheten, skic-kar efter uppsyningsmannen, och så blir det dennes uppgift att mota ut fridstöraren.

Detta är dock lättare sagt än gjort. Tvetman sätter sig på tvären. Han har väl rätt att övervara prästvigningen, han så väl som andra! Han låter inte köra ut sig som en hund! Full? Nej, han är visst inte full! Men han når inte bra. Det är allt!

Ut kommer han emellertid. Utan att låta avbryta sig av intermezzot har biskopen fort-satt sitt tal till de göteborgska

prästkandidaterna om anden, som gör levande:

Den anden besvärjer ingen, utan han kommer självmant. Den anden känner ingen, utan den där honom får. Måtten I undfå honom i stilla, i öd-mjuka, i ofördärvade hjär-tan»....

Som en Ariel står han där med ljusets och rymdernas tungomål på sina läppar. Hundraden och tusenden av sena tiders barn har önskat, att de fått vara med och höra orden ifrån hans egen mun.

Men en Caliban, som verk-ligen fått tillfälle att höra dem, lommar långsamt bort.

